

ОТЗЫВ

научного консультанта на диссертационную работу Бахбаевой С.А. на тему: «Структурная организация печени в условиях периферического опухолевого роста и коррекции карбонатом лития», представленную на соискание ученой степени (PhD) доктора философии, по специальности 6D060700 – Биология.

Экология и здоровье человека являются актуальной проблемой, к которой привлечено внимание исследователей всего мира, в том числе и в Казахстане. Увеличение промышленного производства, химизация сельского хозяйства и другие антропогенные процессы вносят коренные изменения в экологическое равновесие. Экологическая обстановка имеет большое влияние на организм человека и в первую очередь на структуру печени, как органа детоксикации. Клетки печени выполняют множество функций. Одной из важных для организма является трансформация токсинов, которые попадают в организм с пищей при неблагоприятной экологической обстановке или образуются в организме в условиях развития патологического процесса. В условиях неблагоприятной экологической обстановки возрастает нагрузка на печень, приводящая к снижению ее детоксикационной функции, резистентности организма, развитию воспаления и возможному возникновению онкологических заболеваний.

Актуальность темы диссертационной работы Бахбаевой С.А. определяется важной ролью печени в условиях патологии, связанной с опухолевым ростом в периферических органах и необходимостью разработки способов коррекции для сохранения гомеостаза организма. Научная работа в этом направлении не имеет аналогов.

Бахбаевой С.А. впервые в эксперименте на мышах линии СВА при моделировании опухолевого роста, путем введения клеток гепатокарциномы в мышечную ткань бедра экспериментальных животных детально изучена структурная организация клеток печени – гепатоцитов в динамике опухолевого роста. Автором выявлены внутриклеточные изменения, связанные с развитием процессов повреждения и развития компенсаторных процессов в гепатоцитах, направленных на восстановление функции органа при эндогенной

интоксикации, связанной с образованием токсичных продуктов метаболизма опухолевых клеток.

Автором впервые исследованы биологические эффекты карбоната лития на клетки печени при его введении по периферии опухолевого роста, с целью моделирования доставки препарата в опухоль, и при пероральном введении соли лития для коррекции опухолевого роста и гомеостаза организма.

Научная значимость диссертационной работы не вызывает сомнения и связана с получения новых знаний о структурно-функциональных перестройках клеток печени в условиях отдаленного опухолевого роста и воздействии карбоната лития. Практическая значимость работы определяется возможностью разработки методов коррекции функции печени, на основании полученных экспериментальных данных.

Бахбаева С.А. в 2016 и 2017 гг. прошла научную стажировку и обучение морфологическим методам исследования на базе лаборатории ультраструктурных исследований НИИ клинической и экспериментальной лимфологии – филиала ФИЦ Института цитологии и генетики СО РАН (Россия) и приняла активное участие в проведение экспериментальной работы в SPF-Виварии Института Цитологии и генетики СО РАН. Бахбаева С.А в 2017 году была лауреатом гранта Первого президента РК по программе «Болашак», АО «Центр международных программ» и ее научная работа выполнена при поддержке этого гранта.

За период прохождения стажировки на базе лаборатории ультраструктурных исследования и всего периода обучения в докторантуре Сауле Алибековна освоила и применила в научном исследовании методы световой микроскопии, иммуногистохимии, трансмиссионной электронной микроскопии, морфометрии и статистической обработки данных. Бахбаева С.А. проявила себя как дисциплинированный, целеустремленный исследователь. Она коммуникабельна и пользуется уважением в коллективе, способна самостоятельно решать возникающие научные проблемы. Все исследования выполнены Бахбаевой С.А. лично.

Таким образом, диссертационная работа Бахбаевой Сауле Алибековны «Структурная организация печени в условиях

периферического опухолевого роста и коррекции карбонатом лития выполнена с использованием современных методов морфологического исследования, результаты исследования отражены в 15 публикациях в ведущих научных журналах по профилю диссертации и апробированы на научных конференциях международного уровня. Большой экспериментальный материал, современные методические приемы, использованные в работе, теоретическая и практическая значимость материала, и его новизна позволяет считать работу Бахбаевой С.А. соответствующей требованиям, предъявляемым ККСОН МОН РК к докторским диссертациям по специальности 6D060700 – Биология, а автора достойным присвоения ему ученой степени (PhD) доктора философии, по специальности 6D060700 – Биология.

Научный консультант
заведующая лабораторией ультраструктурных исследований Научно-исследовательского института клинической и экспериментальной лимфологии – филиала Федерального государственного бюджетного научного учреждения «Федеральный исследовательский центр Институт цитологии и генетики Сибирского отделения Российской академии наук»
доктор биологических наук, профессор

БМ

Н.П. Бгатов

Бгатов Н.П.
Подпись заверяю
Начальник ОК *БМ*

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті биология және экология кафедрасының докторанты Сауле Алибековна Бахбаеваның 6D060700 – Биология мамандығы бойынша философия докторы (phd) ғылыми дәрежесін алуға ұсынылған «Қашықтағы ісіктің өсуі жағдайындағы бауырдың құрылымдық өзгерістері және литий карбонатымен түзету» тақырыбына жазылған диссертациясына

Пікір

Экология және адам денсаулығы - бүкіл әлемде, оның ішінде Қазақстанда зерттеушілердің назарын аударған өзекті мәселе. Өнеркәсіп өндірістерінің өсуі, ауыл шаруашылығын химияландыру және басқа да антропогендік үрдістердің экологиялық тепе-теңдікті түбегейлі өзгертуде. Экологиялық ахуал адам ағзасына, ең алдымен, бауыр детоксикацияға ұшырайтын басты мүше болуы себепті, оның құрылымына үлкен әсер етеді. Бауыр жасушалары көптеген қызметтерді атқарады. Қоршаған орта жағдайының қолайсыздығына байланысты, ағзаға тамақтану барысында немесе патологиялық процестің дамуы жағдайында организмде пайда болатын токсиндердің трансформациясы ағза үшін маңызды қызметтердің бірі болып табылады, осы жағдайда бауырға жүктеме артып, оның детоксикациялық қызметінің төмендеуі, төзімділігі, қабынудың дамуы және қатерлі ісіктің пайда болуы мүмкін. С. А. Бахбаеваның диссертация тақырыбының өзектілігі, бауырдың қашықтағы мүшелеріндегі ісіктердің өсуіне байланысты ауытқулардың болу жағдайында маңызды рөлімен және ағзаның гомеостазын сақтау үшін түзету әдістерін жасау қажеттілігімен анықталады. Бұл бағыттағы ғылыми жұмыстың баламасы жоқ.

С.А. Бахбаева ісіктердің өсуін модельдеу кезінде СВА желілі тышқандарына жасалған экспериментте алғаш рет гепатокарцинома жасушаларын тәжірибелік жануарлардың жамбас бұлшықеттеріне енгізу

арқылы, ісіктің осу қарқынында бауыр жасушалары - гепатоциттердің құрылымдық ұйымдасуы егжей-тегжейлі зерттелді. Автор ісік жасушаларының уытты метаболизмдік өнімдерінің пайда болуымен байланысты эндогендік интоксикация кезінде мүшенің қызметін қалпына келтіруге бағытталған зақымдану процестерінің және гепатоциттердегі компенсаторлық процестердің дамуына байланысты жасушаішілік өзгерістерді анықтады.

Қашықтағы ісіктің дамуы барысында ісікке егу арқылы дәрі-дәрмек жеткізуді имитациялау мақсатымен және ағзаның гомеостазы мен ісіктің дамуын түзету үшін литий тұзын per os арқылы енгізуде литий карбонатының бауыр жасушаларына биологиялық әсерлері автормен алғаш рет зерттелген.

Диссертациялық жұмыстың ғылыми маңыздылығы күмән тудырмайды, қашықтағы ісіктің дамуы жағдайындағы және литий карбонатының әсері барысындағы бауыр жасушасының құрылымдық-қызметтік өзгерісі жайлы жаңа мағлұматтар алумен байланысты. Жұмыстың тәжірибелік маңыздылығы алынған эксперименттік мәліметтер негізінде бауырдың қызметін түзету әдістерін әзірлеу мүмкіндігімен анықталады.

С.А. Бахбаева 2016 және 2017 жылдары Ресей ғылым академиясының Сібір бөлімінің (Ресей) Цитология және генетика институтының филиалы - Клиникалық және эксперименттік лимфология ғылыми-зерттеу институтының ультрақұрылымдық ғылыми-зерттеу зертханасында морфологиялық зерттеу әдістері бойынша ғылыми тағылымдамадан өтті және Цитология және генетика ҒЗИ SPF-Вивариясында эксперименттік жұмыстар жүргізуге белсенді қатысты. С.А. Бахбаева 2017 жылы Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің «Болашақ» бағдарламасы бойынша, «Халықаралық бағдарламалар орталығы» АҚ-ң грантының лауреаты болды және оның ғылыми жұмысы осы грантпен қолдау тапты.

Сонымен, Сауле Алибековна Бахбаеваның «Қашықтағы ісіктің өсуі жағдайындағы бауырдың құрылымдық өзгерістері және литий карбонатымен

түзету» тақырыбы бойынша диссертациялық жұмысы морфологиялық зерттеудің заманауи әдістерін қолдана отырып жүргізілді, зерттеу нәтижелері диссертация бағыты бойынша жетекші ғылыми журналдарда 15 жарияланымдарда көрініс тапты және халықаралық ғылыми конференцияларда сыналды. Үлкен тәжірибелік материал, жұмыста қолданылатын қазіргі заманғы әдіснамалық әдістер, материалдың теориялық және тәжірибелік маңыздылығы, оның жаңашылдығы С. А. Бахбаеваның жұмысын 6D060700 – Биология мамандығы бойынша докторлық диссертацияларға ұсынған Білім және ғылым саласындағы бақылау комитетінің талаптарына сәйкес деп есептеуге мүмкіндік береді, ал авторға 6D060700 – Биология мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беруге лайықты.

Ғылыми кеңесші,
биология ғылымының докторы, профессор,
клиникалық және эксперименттік лимфологияның
ғылыми-зерттеу институты – Федералды
мемлекеттік бюджеттік ғылыми мекеменің
филиалы – Ресей ғылым академиясының
Сібір бөлімінің Цитология және генетика
институтының федералдық зерттеу орталығының,
ультракұрылымдық зерттеулер
зертханасының меңгерушісі

Н.П. Бгатова

Құжаттың орыс тілінен қазақ тіліне аударма-мәтіні менімен, аудармашы Шаймерденова Анария Қабдылқармовнамен жасалған,

Аудармашының аты-жөні Шаймерденова Анария Қабдылқармовна

Қолтаңба

Республика Казахстан, город Павлодар, Павлодарская область.

Шестое ноября две тысячи девятнадцатого года.

Я, Аллыспаева Айнура Маратовна, нотариус нотариального округа Павлодарской области, государственная лицензия № 0002597, выданная 29 июня 2009 года комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи Министерства Юстиции Республики Казахстан, свидетельствую подлинность подписи переводчика Шаймерденовой Анарии Кабдылкармовны. Личность переводчика установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 891

Оплачено частному нотариусу согласно, ст. 30 п.2 и ст. 30-1 Закона РК «О нотариате», ст. 611 НК РК

Нотариус

[Handwritten signature]

серийно печатно на
[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
11.11.19

ЛИСТЫ